

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 2. juuni 2023
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0170(NLE)

10136/23
ADD 1

JUSTCIV 81
JAI 772
FREMP 174

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	1. juuni 2023
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 281 final
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: Nõukogu otsus, millega antakse liikmesriikidele luba saada või jääda Euroopa Liidu huvides täiskasvanute rahvusvahelist kaitset käsitleva 13. jaanuari 2000. aasta konventsiooni osaliseks

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 281 final.

Lisatud: COM(2023) 281 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 31.5.2023
COM(2023) 281 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus,

**millega antakse liikmesriikidele luba saada või jääda Euroopa Liidu huvides
täiskasvanute rahvusvahelist kaitset käsitleva 13. jaanuari 2000. aasta konventsiooni
osaliseks**

LISA
TÄISKASVANUTE RAHVUSVAHELISE
KAITSE KONVENTSIOON

(Vastu võetud 13. jaanuaril 2000)

Konventsioonile alla kirjutanud riigid,
arvestades vajadust tagada rahvusvahelistes olukordades sellise täiskasvanu kaitse, kes oma isiklike võimete kahjustatuse või piiratuse tõttu ei suuda ise oma huve kaitsta;
soovides vältida vastuolusid oma õigussüsteemide vahel täiskasvanu kaitse abinõude rakendamise pädevuse ja kohaldatava õiguse kindlaksmääramisel ning abinõude tunnustamisel ja rakendamisel;
meenutades täiskasvanu kaitseks tehtava rahvusvahelise koostöö tähtsust;
kinnitades vajadust arvestada eelkõige täiskasvanu huve ning austust tema väärikuse ja sõltumatuse vastu,
on kokku leppinud järgmises.

I PEATÜKK – KONVENTSIOONI KOHALDAMISALA

Artikkel 1

- 1) Konventsiooni kohaldatakse rahvusvahelistes olukordades sellise täiskasvanule kaitsele, kes oma isiklike võimete kahjustatuse või piiratuse tõttu ei suuda ise oma huve kaitsta.
- 2) Konventsiooni eesmärgid on:
 - a) määrata kindlaks riik, mille ametiasutuste pädevuses on võtta tarvitusele abinõusid täiskasvanu isiku või tema vara kaitseks;
 - b) määrata kindlaks, millist õigust nimetatud ametiasutused kohaldavad oma pädevuse teostamisel;
 - c) määrata kindlaks, millist õigust kohaldatakse täiskasvanu esindamisele;
 - d) tagada kaitseabinõude tunnustamine ja rakendamine kõikides osalisriikides;
 - e) seada konventsiooni eesmärkide saavutamiseks sisse koostöö osalisriikide ametiasutuste vahel.

Artikkel 2

- 1) Konventsioonis tähendab täiskasvanu isikut, kes on saanud 18-aastaseks.
- 2) Konventsiooni kohaldatakse ka sellise täiskasvanu suhtes rakendatud abinõudele, kes ei olnud nende tarvitusele võtmise ajal 18-aastaseks saanud.

Artikkel 3

Artiklis 1 viidatud abinõud võivad eelkõige käsitleda:

- a) teovõime piiratuse kindlaksmääramist ja kaitsereežiimi rakendamist;
- b) täiskasvanu paigutamist kohtu- või haldusasutuse kaitse alla;
- c) eestkostet, hooldust või muud seda laadi institutsiooni;

- d) sellise isiku või organi määramist ja tema ülesandeid, kes vastutab täiskasvanu isiku või tema vara eest, esindab või abistab täiskasvanut;
- e) täiskasvanu paigutamist kinnisesse asutusse või mujale, kus on võimalik tagada tema kaitse;
- f) täiskasvanu vara haldamist, säilitamist või käsutamist;
- g) erisekkumiseks loa andmist täiskasvanu isiku või tema vara kaitse eesmärgil.

Artikkel 4

- 1) 1. Konventsiooni ei kohaldata:
 - a) ülalpidamiskohustusele;
 - b) abielu või muu seda laadi suhte sõlmimisele, tühistamisele või lõpetamisele, kaasa arvatud faktiline lahuselu abielu puhul;
 - c) abielu või muu seda laadi suhte varasuhtele;
 - d) hooldusel olevale varale ja pärimisele;
 - e) sotsiaalkindlustusele;
 - f) üldist laadi riiklikele abinõudele tervise valdkonnas;
 - g) isiku suhtes tema poolt toime pandud kuriteo tõttu rakendatud abinõudele;
 - h) varjupaigaõiguse ja sisserände kohta tehtud otsustele;
 - i) üksnes avaliku julgeoleku tagamiseks rakendatud abinõudele.
- 2) Lõige 1 ei mõjuta isiku õigust tegutseda täiskasvanu esindajana nimetatud lõikes nimetatud asjades.

II PEATÜKK – PÄDEVUS

Artikkel 5

- 1) Täiskasvanu hariliku viibimiskoha osalisriigi kohtu või haldusasutuse pädevuses on rakendada abinõusid täiskasvanu isiku või tema vara kaitseks.
- 2) Kui täiskasvanu harilik viibimiskoht muutub ja selleks saab teine osalisriik, on pädevad uue hariliku viibimiskoha riigi ametiasutused.

Artikkel 6

- 1) Pagulasest täiskasvanu või oma maal toimuvate rahutuste tõttu rahvusvaheliselt ümber asustatud täiskasvanu suhtes on artikli 5 lõikes 1 sätestatud pädevus selle osalisriigi ametiasutustel, mille territooriumil see täiskasvanu ümberasustamise tõttu viibib.
- 2) Eelmise lõike sätteid kohaldatakse ka täiskasvanule, kelle harilikku viibimiskohta ei ole võimalik kindlaks teha.

Artikkel 7

- 1) Välja arvatud pagulasest täiskasvanu või oma kodakondsusjärgses riigis toimuvate rahutuste tõttu rahvusvaheliselt ümberasustatu, on täiskasvanu kodakondsusjärgse osalisriigi ametiasutuste pädevuses rakendada abinõusid täiskasvanu isiku või tema vara

- kaitseks pärast artikli 5 või artikli 6 lõike 2 kohaselt pädevatele asutustele teatamist, kui nad leiavad, et suudavad paremini hinnata täiskasvanu huve.
- 2) Nimetatud pädevust ei teostata, kui artikli 5, artikli 6 lõike 2 või artikli 8 kohaselt pädevad ametiasutused on täiskasvanu kodakondsusjärgse riigi ametiasutustele teatanud, et nad on rakendanud olukorrale vastavaid abinõusid või on otsustanud, et abinõusid ei ole vaja rakendada, või et menetlus nendes küsimustes kestab.
 - 3) Lõike 1 alusel rakendatud abinõud muutuvad kehtetuks niipea, kui artikli 5, artikli 6 lõike 2 või artikli 8 kohaselt pädevad ametiasutused on rakendanud olukorrale vastavaid abinõusid või otsustanud neid mitte rakendada. Nimetatud ametiasutused informeerivad vastavalt asutusi, kes on rakendanud abinõusid lõike 1 kohaselt.

Artikkel 8

- 1) Artikli 5 või 6 kohaselt pädevad osalisriigi ametiasutused, kelle arvates see on täiskasvanu huvides, võivad omal algatusel või teise osalisriigi ametiasutuse palvel esitada taotluse, et ühe lõikes 2 nimetatud riigi ametiasutused rakendaksid abinõusid täiskasvanu isiku või tema vara kaitseks. Selline taotlus võib puudutada nimetatud kaitse kõiki või mõningaid aspekte.
- 2) Osalisriigid, kelle ametiasutuste poole võib eelmise lõike alusel taotlusega pöörduda, on:
 - a) riik, kelle kodanik täiskasvanu on;
 - b) riik, kus oli täiskasvanu eelmine harilik viibimiskoht;
 - c) riik, kus asub täiskasvanu vara;
 - d) riik, mille ametiasutused on täiskasvanu kirjalikult valinud enda kaitseks abinõusid rakendama;
 - e) riik, kus asub täiskasvanu sellise lähedase isiku harilik viibimiskoht, kes on valmis tema kaitse enda peale võtma;
 - f) riik, mille territooriumil asub täiskasvanu, – isiku kaitse küsimustes.
- 3) Kui eelmiste lõigete kohaselt nimetatud ametiasutus ei kinnita oma pädevust, säilitavad pädevuse artikli 5 või 6 kohaselt pädevad osalisriigi ametiasutused.

Artikkel 9

Selle osalisriigi ametiasutused, kus asub täiskasvanu vara, on pädevad rakendama selle vara kaitseks abinõusid ulatuses, mis on ühitatav artiklite 5–8 alusel pädevate ametiasutuste rakendatud abinõudega.

Artikkel 10

- 1) Kõikides kiireloomulistes asjades on vajalike kaitseabinõude rakendamiseks pädevad selle osalisriigi ametiasutused, kelle territooriumil asub täiskasvanu või tema vara.
- 2) Osalisriigis harilikult viibiva täiskasvanu suhtes eelmise lõike alusel rakendatud abinõud muutuvad kehtetuks niipea, kui artiklite 5–9 alusel pädevad ametiasutused on rakendanud olukorrale vastavaid abinõusid.
- 3) Abinõud, mis on lõike 1 alusel rakendatud täiskasvanu suhtes, kelle harilik viibimiskoht on riigis, mis ei ole konventsiooniosaline, muutuvad igas osalisriigis kehtetuks niipea, kui kõnealune osalisriik on tunnustanud olukorrale vastavate abinõude rakendamist teise riigi ametiasutuste poolt.

- 4) Ametiasutused, kes on lõike 1 alusel rakendanud abinõusid, peavad võimaluse korral teatama neist osalisriigile, kus asub täiskasvanu harilik viibimiskoht.

Artikkel 11

- 1) Selle osalisriigi ametiasutused, kelle territooriumil asub täiskasvanu, on erandkorras pädevad rakendama täiskasvanu isiku kaitseks ajutisi abinõusid, mille mõju piirdub ainult kõnealuse riigi territooriumiga, kui sellised abinõud sobivad abinõudega, mida on juba rakendanud artiklite 5–8 alusel pädevad ametiasutused, ja pärast artikli 5 alusel pädevatele ametiasutustele teatamist.
- 2) Osalisriigis harilikult viibiva täiskasvanu suhtes eelmise lõike alusel rakendatud abinõud muutuvad kehtetuks niipea, kui artiklite 5–8 alusel pädevad ametiasutused on otsustanud rakendada olukorrale vastavaid kaitseabinõusid.

Artikkel 12

Võttes arvesse artikli 7 lõike 3 sätteid, kehtivad artiklite 5–9 alusel rakendatud abinõud vastavalt neis sätestatud tingimustele ka siis, kui asjaolude muutumise tõttu on pädevuse tekkimise alus kõrvaldatud, kuni konventsiooni kohaselt pädevad ametiasutused ei ole neid abinõusid muutnud, asendanud või lõpetanud.

III PEATÜKK – KOHALDATAV ÕIGUS

Artikkel 13

- 1) Teostades II peatüki alusel pädevust, kohaldab osalisriigi ametiasutus oma riigi õigust.
- 2) Kui täiskasvanu isiku või tema vara kaitseks on vaja, võib ametiasutus erandkorras kohaldada või võtta arvesse teise riigi õigust, millega olukord on tihedalt seotud.

Artikkel 14

Osalisriigis tarvitusele võetud abinõusid rakendatakse teises osalisriigis teise riigi õigusega määratud tingimustel.

Artikkel 15

- 1) Kui täiskasvanu on lepingu või ühepoolse tehinguga andnud üle esindusõiguse, mida rakendatakse juhul, kui ta ei saa ise oma huve kaitsta, kohaldatakse volituse olemasolule, ulatusele, muutmisele ja lõppemisele selle riigi õigust, kus lepingu sõlmimise või tehingu tegemise ajal oli täiskasvanu harilik viibimiskoht, välja arvatud juhul, kui selleks on kirjalikult ja sõnaselgelt määratud ühe lõikes 2 nimetatud riigi õigus.
- 2) Riigid, mille õigust võib kohaldatavaks määrata, on:
 - a) riik, kelle kodanik täiskasvanu on;
 - b) riik, kus oli täiskasvanu varasem harilik viibimiskoht;

- c) riik, kus asub täiskasvanu vara, – selle varaga seotud küsimustes.
- 3) Esindusõiguse kasutamise viisile kohaldatakse selle riigi õigust, kus seda kasutatakse.

Artikkel 16

Kui artiklis 15 nimetatud esindusõigust ei kasutata viisil, mis tagab täiskasvanu isiku või tema vara piisava kaitse, võib sellise õiguse tagasi võtta või muuta seda konventsiooni alusel pädeva ametiasutuse meetmetega. Esindusõiguse tagasivõtmise või muutmise korral tuleb võimalikult suures ulatuses võtta arvesse artiklis 15 viidatud õigust.

Artikkel 17

- 1) Kui kolmas isik on teinud tehingu isikuga, kes võib tehingu tegemise riigi õiguse kohaselt tegutseda täiskasvanu esindajana, ei saa tehingu kehtivust vaidlustada ega pidada kolmandat isikut vastutavaks ainult sel põhjusel, et tal ei olnud õigust tegutseda täiskasvanu esindajana käesoleva peatüki sätete alusel määratud õiguse kohaselt, välja arvatud juhul, kui kolmas isik teadis või pidi teadma, et esindusõigusele kohaldatakse nimetatud õigust.
- 2) Eelmist lõiget kohaldatakse ainult juhul, kui tehingu teinud isikud asuvad sama riigi territooriumil.

Artikkel 18

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse ka juhul, kui nendega määratud õigus on sellise riigi õigus, kes ei ole konventsiooniosaline.

Artikkel 19

Käesolevas peatükis tähendab õigus riigis kehtivat õigust, välja arvatud kollisiooninormid.

Artikkel 20

Käesolev peatükk ei takista selle riigi õiguse sätete kohaldamist, kus täiskasvanu suhtes rakendatakse kaitseabinõusid, kui selliste sätete kohaldamine on kohustuslik sõltumata sellest, millist õigust muul juhul tuleks kohaldada.

Artikkel 21

Käesoleva peatüki sätetega määratud õiguse kohaldamisest võib keelduda ainult siis, kui selle kohaldamine oleks ilmses vastuolus avaliku korraga.

IV PEATÜKK – TUNNUSTAMINE JA RAKENDAMINE

Artikkel 22

- 1) Osalisriigi ametiasutuse rakendatud abinõusid tunnustatakse seadusest tulenevalt kõikides teistes osalisriikides.
- 2) Tunnustamisest võib keelduda, kui:
 - a) abinõu on rakendanud ametiasutus, kelle pädevus ei põhine ühelgi II peatükis sätestatud alusel või ei ole nendega kooskõlas;
 - b) kohtu- või haldusmenetluses on rakendatud abinõu täiskasvanut ära kuulamata ja sellega on rikutud taotluse saanud riigi menetlusõiguse olulisi põhimõtteid; see ei kehti kiireloomuliste asjade kohta;
 - c) tunnustamine on ilmses vastuolus taotluse saanud riigi avaliku korraga või on vastuolus selle riigi kohustusliku sättega sõltumata sellest, millist õigust tuleks muul juhul kohaldada;
 - d) abinõu on vastuolus hilisema abinõuga, mida on rakendatud riigis, mis ei ole konventsiooniosaline ja oleks olnud artiklite 5–9 alusel pädev tingimusel, et nimetatud hilisem abinõu vastab taotluse saanud riigi tunnustamisnõuetele;
 - e) ei ole järgitud artiklis 33 sätestatud menetlust.

Artikkel 23

Piiramata artikli 22 lõike 1 kohaldamist, võib huvitatud isik taotleda osalisriigi pädevalt ametiasutusest teises osalisriigis rakendatud abinõu tunnustamise või tunnustamata jätmise otsustamist. Tunnustamismenetlusele kohaldatakse taotluse saanud riigi õigust.

Artikkel 24

Taotluse saanud riigi ametiasutus on seotud abinõu rakendanud teise riigi ametiasutuse pädevuse aluseks võetud asjaolude tuvastamise otsustega.

Artikkel 25

- 1) Kui osalisriigis tarvitusele võetud ja seal rakendatavaid abinõusid on vaja rakendada teises osalisriigis, tuleb need huvitatud isiku taotlusel tunnistada rakendatavaks teises riigis või registreerida seal täitmise eesmärgil selle riigi õiguses sätestatud korras.
- 2) Osalisriik kohaldab abinõu rakendatavaks tunnistamisele või registreerimisele lihtsat ja kiiret menetlust.
- 3) Rakendatavaks tunnistamisest või registreerimisest võib keelduda ainult artikli 22 lõikes 2 sätestatud alusel.

Artikkel 26

Ilma et see piiraks eelmiste artiklite kohaldamiseks vajalikku kontrolli, ei kontrollita rakendatud abinõude asjaolusid.

Artikkel 27

Osalisriigis tarvitusele võetud ja rakendatavaks tunnistatud või rakendamise eesmärgil registreeritud abinõusid tuleb teises riigis rakendada nii, nagu need oleksid tarvitusele võetud selle riigi ametiasutuste poolt. Abinõusid rakendatakse taotluse saanud riigi õiguse kohaselt ja selles sätestatud ulatuses.

V PEATÜKK – KOOSTÖÖ

Artikkel 28

- 1) Osalisriik määrab keskasutuse, kes täidab talle konventsiooniga pandud ülesandeid.
- 2) Liitriigid, mitme õigussüsteemiga riigid või autonoomsete territoriaalsete üksustega riigid võivad määrata mitu keskasutust ja määrata nende kohustuste territoriaalse või individuaalse ulatuse. Kui riik on määranud mitu keskasutust, peab ta määrama ühe keskasutuse, kellele võib saata kõik teated selle riigi asjakohasele keskasutusele edastamiseks.

Artikkel 29

- 1) Konventsiooni eesmärkide saavutamiseks teevad keskasutused üksteisega koostööd ja edendavad koostööd ka oma riigi pädevate asutustega.
- 2) Konventsiooni kohaldamiseks võtavad nad asjakohaseid meetmeid, et anda teavet oma riigis täiskasvanute kaitseks kehtivate seaduste ja olemasolevate teenuste kohta.

Artikkel 30

Osalisriigi keskasutus võtab kas otse või ametiasutuste või teiste organite kaudu asjakohaseid meetmeid, et:

- a) igati hõlbustada teabevahetust pädevate ametiasutuste vahel olukordades, millele kohaldatakse konventsiooni;
- b) anda teise osalisriigi pädeva ametiasutuse taotluse korral abi täiskasvanu asukoha kindlakstegemiseks juhul, kui on alust arvata, et täiskasvanu võib viibida taotluse saanud riigi territooriumil ja vajada kaitset.

Artikkel 31

Osalisriigi pädevad ametiasutused võivad kas otse või teiste organite kaudu ergutada vahendamise või lepitamise teel või muude seda laadi abinõudega täiskasvanu isiku või vara kaitseks kokkuleppel põhinevate lahenduste leidmist olukordades, millele kohaldatakse konventsiooni.

Artikkel 32

- 1) Kui kaalutakse rakendada kaitseabinõusid ja täiskasvanu olukord seda nõuab, võib konventsiooni kohaselt pädev ametiasutus taotleda täiskasvanu kaitseks vajalikku teavet teise osalisriigi ametiasutusest, kellel sellist teavet on.

- 2) Osalisriik võib deklareerida, et lõike 1 kohased taotlused tuleb tema ametiasutustele edastada ainult keskasutuse kaudu.
- 3) Osalisriigi pädev ametiasutus võib taotleda teise osalisriigi ametiasutustelt abi konventsiooni kohaste kaitseabinõude rakendamiseks.

Artikkel 33

- 1) Kui artiklite 5–8 alusel pädev ametiasutus kaalub täiskasvanu paigutamist kinnisesse asutusse või mujale, kus on võimalik tagada tema kaitse, ja kui selline paigutamine leiab aset teises osalisriigis, peab ta kõigepealt nõu pidama selle riigi keskasutuse või muu pädeva ametiasutusega. Sel eesmärgil edastab ta täiskasvanu kohta aruande, milles põhjendab kavandatavat paigutamist.
- 2) Taotleb riik ei tohi teha kinnisesse asutusse paigutamise otsust, kui taotluse saanud riigi keskasutus või muu pädev asutus teatab mõistliku aja jooksul, et on sellise paigutamise vastu.

Artikkel 34

Kui täiskasvanut ähvardab tõsine hädaoht ja täiskasvanu kaitseks abinõusid rakendanud või nende rakendamist kaaluv osalisriigi pädev ametiasutus on saanud teavet selle kohta, et täiskasvanu harilik viibimiskoht on muutunud või et ta viibib teises riigis, peab see pädev asutus teatama teise riigi ametiasutusele olemasolevast hädaohust ja abinõudest, mida on rakendatud või mille rakendamist kaalutakse.

Artikkel 35

Ametiasutus ei pea selle peatüki alusel taotlema ega edastama teavet, mis tema arvates võib seada ohtu täiskasvanu isiku või tema vara või kujutada endast suurt ohtu täiskasvanu perekonnaliikme vabadusele või elule.

Artikkel 36

- 1) Ilma et see piiraks võimalust kehtestada mõistlik tasu teenuste osutamise eest, kannavad osalisriikide keskasutused ja teised ametiasutused käesoleva peatüki sätteid kohaldades oma kulud ise.
- 2) Osalisriik võib tasumäärade kehtestamiseks sõlmida kokkuleppeid ühe või mitme osalisriigiga.

Artikkel 37

Osalisriik võib sõlmida kokkuleppeid ühe või mitme osalisriigiga, et parandada käesoleva peatüki kohaldamist nende omavahelistes suhetes. Kokkuleppe sõlminud riigid edastavad kokkuleppe koopia konventsiooni hoiulevõtjale.

VIPEATÜKK – ÜLDSÄTTED

Artikkel 38

- 1) Selle osalisriigi ametiasutus, kus on rakendatud kaitseabinõusid või kinnitatud esindusõigus, võib anda isikule, kellele on usaldatud täiskasvanu isiku või tema vara kaitse, tema taotlusel tõendi, milles on andmed isiku tegutsemispädevuse ja volituste kohta.
- 2) Kui ei ole tõestatud vastupidist, eeldatakse, et tõendis märgitud pädevus ja volitused kuuluvad sellele isikule tõendi andmise kuupäevast alates.
- 3) Osalisriik määrab tõendi koostamiseks pädeva ametiasutuse.

Artikkel 39

Konventsiooni alusel kogutud või edastatud isikuandmeid tohib kasutada ainult sel otstarbel, milleks need olid kogutud või edastatud.

Artikkel 40

Ametiasutus, kellele teave edastatakse, tagab selle konfidentsiaalsuse oma riigi õiguse kohaselt.

Artikkel 41

Kõik konventsiooni alusel edastatud või kättetoimetatud dokumendid on vabastatud legaliseerimisest ja muust seda laadi formaalsusest.

Artikkel 42

Osalisriik võib määrata ametiasutused, kellele tuleb adresseerida artiklite 8 ja 33 kohased taotlused.

Artikkel 43

- 1) Artiklites 28 ja 42 nimetatud määramistest teavitatakse Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi alalist bürood hiljemalt konventsiooni ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmise või sellega ühinemise kuupäeval. Samuti teavitatakse alalist bürood kõikidest teatatud andmete muudatustest.
- 2) Artikli 32 lõikes 2 nimetatud deklaratsioon esitatakse konventsiooni hoiulevõtjale.

Artikkel 44

Osalisriik, kus täiskasvanu isiku või vara kaitseks kohaldatakse eri õigussüsteeme või õigusnormide kogumeid, ei pea kohaldama konventsiooni sätteid vastuoludele, mis on tekkinud ainult selliste õigussüsteemide või õigusnormide kogumite vahel.

Artikkel 45

Kui riigis kohaldatakse konventsiooniga reguleeritud valdkonnas eri territoriaalsetes üksustes mitut õigussüsteemi või õigusnormide kogumit, käsitatakse viidet:

- a) harilikule viibimiskohale selles riigis viitena harilikule viibimiskohale territoriaalses üksuses;
- b) täiskasvanu viibimisele selles riigis viitena täiskasvanu viibimisele territoriaalses üksuses;
- c) täiskasvanu vara asukohale selles riigis viitena täiskasvanu vara asukohale territoriaalses üksuses;
- d) riigile, mille kodanik täiskasvanu on, viitena selle riigi õigusega määratud territoriaalsele üksusele või kui asjakohased eeskirjad puuduvad, viitena territoriaalsele üksusele, millega täiskasvanu on kõige tugevamini seotud;
- e) riigile, mille ametiasutuse on täiskasvanu valinud,
 - viitena territoriaalsele üksusele, kui täiskasvanu on valinud selle territoriaalse üksuse ametiasutuse;
 - viitena territoriaalsele üksusele, millega täiskasvanu on kõige tugevamini seotud, kui täiskasvanu on valinud selle riigi ametiasutuse, täpsustamata territoriaalset üksust selles riigis;
- f) selle riigi õigusele, millega olukord on märkimisväärselt seotud, viitena selle territoriaalse üksuse õigusele, millega olukord on märkimisväärselt seotud;
- g) abinõusid rakendanud riigi õigusele, menetlusele või ametiasutusele viitena abinõusid rakendanud territoriaalse üksuse kehtivale õigusele või menetlusele või tema ametiasutusele;
- h) taotluse saanud riigi õigusele, menetlusele või ametiasutusele viitena selle territoriaalse üksuse kehtivale õigusele või menetlusele või tema ametiasutusele, kus tunnustamist või täitmist taotletakse;
- i) kaitseabinõusid rakendavale riigile viitena abinõusid rakendavale territoriaalsele üksusele;
- j) riigi organile või ametiasutusele, välja arvatud keskasutus, viitena organile või asutusele, kes on pädev tegutsema territoriaalses üksuses.

Artikkel 46

Kui III peatüki alusel tuleb kohaldada selle riigi õigust, mis koosneb mitmest territoriaalsest üksusest, kus igaühes kehtib oma õigussüsteem või õigusnormide kogum konventsiooniga reguleeritud asjades, kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) kui selles riigis on jõus õigusnormid, mis määravad, millise territoriaalse üksuse õigust tuleb kohaldada, siis kohaldatakse selle üksuse õigust;
- b) selliste õigusnormide puudumisel kohaldatakse asjakohase territoriaalse üksuse õigust, nagu on sätestatud artiklis 45.

Artikkel 47

Kui III peatüki alusel tuleb kohaldada selle riigi õigust, kus kehtib mitu õigussüsteemi või õigusnormide kogumit, mida kohaldatakse eri inimrühmadele konventsiooniga reguleeritud asjades, kohaldatakse järgmisi sätteid:

- a) kui selles riigis on jõus õigusnormid, mis määravad, millist õigust kohaldada, siis kohaldatakse seda õigust;
- b) selliste õigusnormide puudumisel kohaldatakse seda õigussüsteemi või õigusnormide kogumit, millega täiskasvanu on kõige tugevamini seotud.

Artikkel 48

Osalisriikide vahelistes suhetes asendab käesolev konventsioon 1905. aasta 17. juulil Haagis allakirjutatud eestkostet ja teisi seda laadi abinõusid käsitleva konventsiooni (*Convention concernant l'interdiction et les mesures de protection analogues*).

Artikkel 49

- 1) Konventsioon ei mõjuta rahvusvahelisi õigusakte, mille osalisteks osalisriigid on ja mis sisaldavad sätteid konventsiooniga reguleeritud asjade kohta, välja arvatud juhul, kui õigusakti osalised riigid on deklareerinud vastupidist.
- 2) Konventsioon ei mõjuta ühe või mitme osalisriigi võimalust sõlmida kokkuleppeid, mis sisaldavad sätteid kokkuleppeosalises riigis harilikult viibiva täiskasvanu kohta konventsiooniga reguleeritud asjades.
- 3) Ühe või mitme osalisriigi sõlmitud kokkulepped konventsiooniga reguleeritud asjades ei mõjuta konventsiooni sätete kohaldamist selliste riikide ja teiste osalisriikide vahel.
- 4) Eelmisi lõikeid kohaldatakse ka asjaomaste riikide piirkondlikel või muudel erisuhetel põhinevate ühtsete õigusaktide suhtes.

Artikkel 50

- 1) Konventsiooni kohaldatakse ainult selliste abinõude suhtes, mida riik on rakendanud pärast seda, kui konventsioon on tema suhtes jõustunud.
- 2) Konventsiooni kohaldatakse ainult selliste abinõude tunnustamise ja rakendamise suhtes, mis on rakendatud pärast seda, kui konventsioon on jõustunud abinõusid rakendava ja taotluse saanud riigi vahel.
- 3) Alates konventsiooni jõustumisest osalisriigi suhtes kohaldatakse seda esindusõigusele, mis on varem antud artiklis 15 sätestatud tingimuste kohaselt.

Artikkel 51

- 1) Osalisriigi keskasutusele või muule ametiasutusele saadetak teade peab olema originaalkeeles ja sellele lisatakse tõlge selle riigi ametlikku keelde või ühte selle riigi ametlikest keeltest või kui see ei ole võimalik, siis tõlge inglise või prantsuse keelde.
- 2) Osalisriik võib teha artikli 56 kohase reservatsiooni, mille kohaselt tuleb kasutada kas inglise või prantsuse keelt, kuid mitte mõlemat.

Artikkel 52

Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi peasekretär kutsub konventsiooni rakendamise läbivaatamiseks korrapäraselt kokku erikomisjoni.

VII PEATÜKK – LÕPPSÄTTED

Artikkel 53

- 1) Konventsioon on allakirjutamiseks avatud riikidele, kes olid Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi liikmed 1999. aasta 2. oktoobril.
- 2) Konventsioon ratifitseeritakse või kiidetakse heaks ja ratifitseerimis- või heakskiitmiskiri antakse hoiule Madalmaade Kuningriigi välisministeeriumi, kes on konventsiooni hoiulevõtja.

Artikkel 54

- 1) Iga riik võib konventsiooniga ühineda pärast seda, kui konventsioon on artikli 57 lõike 1 kohaselt jõustunud.
- 2) Ühinemiskiri antakse hoiule konventsiooni hoiulevõtja kätte.
- 3) Ühinemine mõjutab ainult ühineva riigi ja nende osalisriikide vahelisi suhteid, kes ei ole ühinemisele esitanud vastuväidet kuue kuu jooksul pärast artikli 59 punktis b nimetatud teate kättesaamist. Riik võib esitada vastuväite ka pärast ühinemist konventsiooni ratifitseerides või heaks kiites. Vastuväite esitamisest teatatakse konventsiooni hoiulevõtjale.

Artikkel 55

- 1) Kui riigis on mitu territoriaalset üksust, kus konventsioonis reguleeritud valdkonna kohta kehtivad eri õigussüsteemid, võib riik allakirjutamise, ratifitseerimise või heakskiitmise ajal deklareerida, et konventsioon laieneb kõikidele tema territoriaalsetele üksustele või ainult ühele või mitmele, ja ta võib deklaratsiooni muuta, esitades mis tahes ajal uue deklaratsiooni.
- 2) Deklaratsioonist teatatakse konventsiooni hoiulevõtjale ja selles nimetatakse sõnaselgelt territoriaalsed üksused, millele konventsiooni kohaldatakse.
- 3) Kui riik ei esita käesoleva artikli kohast deklaratsiooni, kohaldatakse konventsiooni kõigile tema territoriaalsetele üksustele.

Artikkel 56

- 1) Riik võib hiljemalt ratifitseerimise, heakskiitmise, ühinemise ajal või artiklis 55 sätestatud tingimustel deklaratsiooni esitamise ajal teha artikli 51 lõikes 2 nimetatud reservatsiooni. Muid reservatsioone teha ei ole lubatud.
- 2) Riik võib reservatsiooni alati tagasi võtta. Tagasivõtmisest teatatakse hoiulevõtjale.
- 3) Reservatsioon kaotab kehtivuse eelmises lõikes nimetatud teatamisele järgneva kolmanda kalendrikuu esimesel päeval.

Artikkel 57

- 1) Konventsioon jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolmanda artiklis 53 nimetatud ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmisest kolme kuu möödumisele.
- 2) Seejärel jõustub konventsioon:
 - a) selle hiljem ratifitseeriva või heaks kiitva riigi suhtes selle kuu esimesel päeval, mis järgneb tema ratifitseerimis-, heakskiitmise- või ühinemiskirja hoiuleandmisest kolme kuu möödumisele;
 - b) sellega ühineva riigi suhtes selle kuu esimesel päeval, mis järgneb artikli 54 lõikes 3 nimetatud kuuekuuse tähtaja lõppemisest kolme kuu möödumisele;
 - c) selle territoriaalse üksuse suhtes, millele konventsioon laieneb artikli 55 kohaselt, selle kuu esimesel päeval, mis järgneb nimetatud artiklis sätestatud teatamisest kolme kuu möödumisele.

Artikkel 58

- 1) Osalisriik võib konventsiooni denonsseerida, teatades sellest kirjalikult hoiulevõtjale. Denonsseerimine võib piirduda teatavate territoriaalsete üksustega, kus konventsiooni kohaldatakse.
- 2) Denonsseerimine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kaheteistkümne kuu möödumisele sellest, kui hoiulevõtja on teate kätte saanud. Kui teates on denonsseerimise jõustumiseks märgitud pikem tähtaeg, jõustub denonsseerimine pärast pikema tähtaja möödumist.

Artikkel 59

Konventsiooni hoiulevõtja teeb Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi liikmesriikidele ja artikli 54 kohaselt konventsiooniga ühinenud riikidele teatavaks:

- a) artiklis 53 nimetatud allakirjutamise, ratifitseerimise ja heakskiitmise;
- b) artiklis 54 nimetatud ühinemise ja ühinemisele esitatud vastuväite;
- c) kuupäeva, kui konventsioon artikli 57 kohaselt jõustub;
- d) artikli 32 lõikes 2 ja artiklis 55 nimetatud deklaratsiooni;
- e) artiklis 37 nimetatud kokkuleppe;
- f) artikli 51 lõikes 2 nimetatud reservatsiooni ja artikli 56 lõikes 2 nimetatud tagasivõtmise;
- g) artiklis 58 nimetatud denonsseerimise.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud 13. jaanuaril 2000. aastal Haagis inglise ja prantsuse keeles ühes eksemplaris. Tekstid on võrdselt autentsed ja antakse hoiule Madalmaade Kuningriigi valitsuse arhiivi, nende tõestatud koopia edastatakse diplomaatiliste kanalite kaudu kõikidele Haagi Rahvusvahelise Eraõiguse Konverentsi liikmesriikidele.